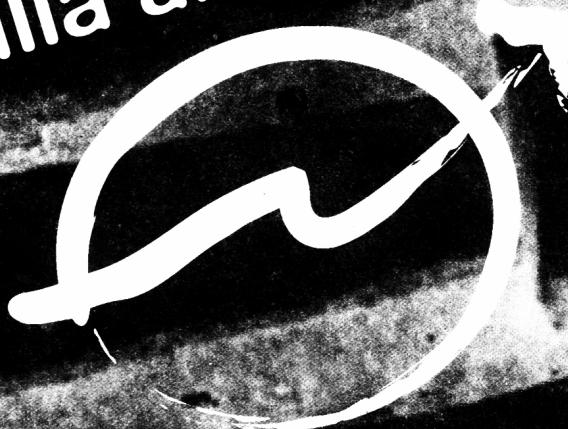

villa amalias

θεατρικές
παραστάσεις

SLA-WOMIE
MROZEK

ΟΙ ΕΜΙΓΚΡΕΔΕΣ

EMIGRANCI

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 21/5

(μεταμεσονύχτια) ΣΑΒΒΑΤΟ 22/5

ΚΥΡΙΑΚΗ 23/5

ΔΕΥΤΕΡΑ 24/5

ΤΡΙΤΗ 25/5

ΤΕΤΑΡΤΗ 26/5

MAX FRISCH

Ο ΜΠΙΝ ΤΕΡΜΑΝ ΚΑΙ ΟΙ ΕΜΠΡΗΣΤΕΣ

BIEDERMAN UND DIE BRANDSTIFTE

ΚΥΡΙΑΚΗ 30/5

ΤΡΙΤΗ 1/6

ΤΕΤΑΡΤΗ 2/6

ΠΕΜΠΤΗ 3/6

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 4/6

(μεταμεσονύχτια) ΣΑΒΒΑΤΟ 5/6

ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΟΜΑΔΑ
BUFFONATA

Villa amalias
αχαρνών 80 & χέυδεν

ΕΜΙΓΚΡΕΔΕΣ

ΣΛΑΒΟΜΙΡ ΜΡΟΖΕΚ

Φ

τάνοντας σ' ένα άγνωστο περιβάλλον για ένα μετανάστη τα πράγματα δεν είναι και τόσο εύκολα. Σίγουρα όμως είναι πιο εύκολα από εκεί που ήρθε αφού η τεράστια κινητικότητα πληθυσμών οφείλεται σε απολυταρχικά καθεστώτα, πόλεμους, κράτη σε οικονομική κατάρρευση.

Διασχίζοντας τον «δυτικό παραδεισό» θα σκοντάψουν στη γλώσσα, τις κρατικές υπηρεσίες αλλά και στο φόβο και την προκατάληψη του ντόπιου πληθυσμού.

Μέσα σε καθεστώς μη νομικής κάλυψης θα συμβάλλουν ως εργατικά χέρια στη μείωση του πληθωρισμού και μετά θα πεταχτούν σαν αντικείμενα μιας χρήσης.

Ως «άλλοι» θα υποστούν την απόρριψη όχι μόνο απ' αυτούς που δεν έχουν υποστεί τη διαδικασία της μετανάστευσης αλλά και απ' αυτούς που

Σκίτσα: Σ. Μρόζεκ
Για τη μετάφραση:
ΤΟΜΕΚ

βίωσαν την απόρριψη και την εκμετάλλευση στο ίδιο τους το σώμα και σήμερα με τη σειρά τους έρχονται να απορρίψουν και να εκμεταλλευτούν άλλους.

«Μήπως λοιπόν το ότι δεν μπορούμε να δεχτούμε τους εθνοπολιτισμικά άλλους οφείλεται στο ότι δεν μπορούμε, δεν μας επιτρέπεται να δούμε τους εαυτούς μας ως άλλους;» [Τ. Τέιλορ].

Ο φόβος της αλλαγής της κοινωνίας οδηγεί τα μέλη της και σε φατσιστικές συμπεριφορές. Ένα νέο είδος φατσισμού ο οποίος καλύπτεται υποκριτικά κάτω από το μανδύα του σεβασμού της διαφορετικότητας για να αποκλείσει την ανάμειξη και να επιβάλει αποστάσεις ασφαλείας.

Παρόλα αυτά οι άνθρωποι αυτοί προσπαθούν να σταθούν στα πόδια τους και να στήσουν τη ζωή τους από την αρχή παρά τις συνεχείς προκλήσεις και καθημερινές διακρίσεις εις βάρος τους. Κάποιοι θα τα καταφέρουν και άλλοι όχι. Κάποιοι θα το μετανιώσουν και θα γυρίσουν πίσω. Όσοι μείνουν θα προσπαθήσουν να ξήσουν το αυτονόητο: μια αξιοπρεπή ζωή και ίσως να μην είναι λίγες οι στιγμές που θα αναρωτιούνται: «Τί κάνω εδώ; Με τι ομοιοκαταληκτούν αυτές οι κινήσεις αυτά τα χαμόγελα; Δεν είμαι από 'δω ούτε από πουθενά άλλον άλλωστε. Και ο κόσμος δεν είναι παρά ένα τοπίο, όπου η καρδιά μου δεν βρίσκει στήριγμα. Ξένος – ποιός μπορεί να ξέρει τι σημαίνει αυτή η λέξη;» [Α. Καμύ]

«Ξένοι» και οι δύο ήρωες του έργου. Οι **Εμιγκρέδες** αποτελούν θα λέγαμε αυτοβιογραφικό έργο μας και ο Μοδζέκ (πολωνικής καταγωγής) εγκατέλειψε τη χώρα του για πολιτικούς λόγους. Με τους Εμιγκρέδες φαίνεται να γνώρισε απ' την καλή και την άλλη όχθη. Οι δύο ήρωές του δεν είναι Πολωνοί. Δεν προσδιορίζονται φυλετικά ηθελημένα και η «θαυμάσια» χώρα που τους φύλοξενεί είναι κάποιος «δυτικός παράδεισος». Ένας οικονομικός μετανάστης-εργάτης και ένας πολιτικός εξόριστος. Χώρος: άθλιο υπόγειο, εκεί που συναντώνται οι σωληνώσεις νερού, γκαζιού, αποχέτευσης των μεγάλων κτιρίων. Σωληνήνες – σάπιες φλέβες του δυτικού πολιτισμού που γίνονται βδέλλες και τους περιζώνουν εκεί που ο πολιτισμός δεν κατεβαίνει για να δώ-

σει το λούστρο του στα κρυφά του στηρίγματα. Δύο άνθρωποι ξένοι. Σε ξένο τόπο. Αποκομμένοι. Από λόγια που πετάνε από δώ και από κεί, η πατρίδα τους γίνεται και δική μας. Φτωχή πατρίδα, που έχει αναγκάσει για ξεχωριστούς λόγους και τους δύο να καταφύγουν στον «πολιτισμένο» κόσμο. Ο εργάτης γιατί «εκεί κάτω» δεν τα καταφέρνει να ξήσει, ο διανοούμενος γιατί δεν τον χωράει το καθεστώς.

Αδιέξοδο για τον εργάτη που δεν πρόκειται να ξαναδεί, έτοι όπως φτιάχνει στα όνειρά του, το σπίτι που γεννήθηκε. Ο ξεριζωμός του μετανάστη είναι και μετά θάνατον... Δουλεύει σε κομπρεσέρ και το τράνταγμα του ξεκολλάει σιγά σιγά, ύπουλα, τις σάρκες απ' τα κόκκαλα. Τον κουφαίνει. Με τον καιρό, άχρηστο πια. Θα τον πετάξει το σύστημα που του δούφηξε τη δύναμη δίνοντάς του γι' αντάλλαγμα το όνειρο του μεγάλου σπιτιού με λεπτά μαξεμένα χρόνια και χρόνια στην κοιλιά ενός κούκλου που είναι η τράπεζα του μόχθου του.

Αδιέξοδο και για τον διανοούμενο. Πνευματικό και πολιτικό μιας και αντιλαμβάνεται ότι είναι εξόριστος σε μια χώρα που έχει συνθλιβεί απ' τον πολιτισμό της. Σ' έναν κόσμο που στις ταράτσες του φωνάζουν τα μεγάφωνα για κοινωνική ισότητα και ελευθερία και στα υπόγεια του άνθρωποι βολεύουν τη ζωή τους σαν ποντικοί.

Εγκλωβισμένοι και οι δύο, ανόμοιοι μεταξύ τους αλλά με κοινή μοίρα προσπαθεί ο καθένας με τον τρόπο του ν' αναπνεύσει. Η σύγκρουση μεταξύ τους αναπόφευκτη. Λόγω διαφορετικής κουλτούρας θα ξεκινήσει από απλές καθημερινές αψιμαχίες και θα καταλήξει σε μια βίαιη αντιπαράθεση που ως αποτέλεσμα θα έχει την απομυθοποίηση και του διανοούμενου μετανάστη αλλά και του πληθωρικού οικονομικού πρόσφυγα.

Το έργο δεν ασχολείται μόνο με τις δυσχερείς συνθήκες επιβίωσης ενός πρόσφυγα σε μια ξένη χώρα αλλά ξεχωρίζει και ως θεατρικό δοκίμιο

ΕΙΜΑΙ ΑΛΛΕΡΓΙΚΟΣ ΣΤΗ ΣΥΜΜΕΤΡΙΑ.

**ΕΓΩ ΉΔΗ ΕΞΑΝΘΡΩΠΙΣΤΗΚΑ,
ΜΕΤΑΞΥ ΜΑΣ ΟΛΑ
ΤΕΛΕΙΩΣΑΝ.**

περί ατομικής και κοινωνικής ελευθερίας. Η ελευθερία άλλωστε είναι και ο βασικός στόχος διερεύνησης του έργου.

Ο Μρόζεκ δεν κάνει πολιτική με την στενή έννοια. Δεν κάνει ηθικολογία. Στήνει αυτί έξω από τους κανόνες της ιδεολογικής συμπεριφοράς. Τον ενδιαφέρει ο άνθρωπος στις ουσιαστικές του λεπτομέρειες, στα καλά και στα κακά του ένστικτα, στο χιούμορ και τη βλακεία του, στα όνειρά του.

Το έργο είναι φοβερά πικρό και σκληρό, αισιόδοξο ωστόσο σε κάθε του ανάσα, σε κάθε του γύρισμα.

ΚΑΙ ΠΑΨΕ ΝΑ ΜΕ ΚΟΙΤΑΣ

Φοβόμαστε τα πάντα, ενώ προσποιούμαστε, ότι δεν φοβόμαστε τίποτα. Πώς αλλιώς να εξηγήσεις αυτό το θόρυβο, που αδιάκοπα προκαλούμε; Αυτήν την αυθάδεια και το θράσος, αυτή την επιθετικότητα και τον κομπασμό, αυτό το πήγαιν' έλα, τόσο συχνά άσκοπο, και τα χοροποδήματα, αυτή τη φωνή ψεύτικα υψωμένη – τόσο στην ιδιωτική μας ζωή, όσο και στη δημόσια; Είμαστε μικροί, αδύναμοι και δεν ξέρουμε τίποτα ενώ προσποιούμαστε πως είμαστε μεγάλοι, δυνατοί και γνωρίζουμε τα πάντα.

Σ. Μρόζεκ, *Ο φόβος*

Το θέατρο του Μρόζεκ εμπεριέχει μια ιδιομορφία του κωμικού στοιχείου, που τον διαφοροποιεί από οποιαδήποτε θεατρική γραφή. Κι αυτό το προσωπικό κωμικό στοιχείο εντοπίζεται στην αλχημική μείξη ζωντανών πολιτικών φαντασμάτων και θανάσιμα παγιδευμένων ανθρώπων και στην σπαρακτικά άνιση συμβίωση της δύναμης με την αδυναμία, οποιουδήποτε «συστήματος» με τον σκεπτόμενο άνθρωπο, της εξουσίας με τη διανόηση. Τα έργα του είναι βαθύτατα πολιτικά αλλά όχι στρατευμένα και δεν πάσχουν από ιδεολογικές εμπι-

νές. Γι' αυτόν ο κόσμος δεν είναι χωρισμένος σε παράδεισο και κόλαση, αλλά σε θωρακισμένα, κλειστά συστήματα τάξης και σε αθωράκιστες, ανοιχτές και αξιολύπητες ατομικές συνειδήσεις. Κι αυτές οι τελευταίες δεν μπορούν ποτέ να πάνε πολύ μακριά.

Ο Μρόζεκ έχει ολοφάνερα την τάση να γελοιοποιεί τόσο την αυταρχική εξουσία και το «σύστημα» όσο και τις άγονες προσπάθειες απόδρασης απ' αυτό. Το παιχνίδι είναι τόσο καλά στημένο, ώστε ο άνθρωπος ως άτομο, είτε προσχωρεί είτε παρατείται από τον κυρίαρχο μηχανισμό σπάζοντας όμως πάντοτε τα μούτρα του. Γι' αυτόν οι άνθρωποι δεν μπορούν να καταλάβουν τον κόσμο αλλιώς παρά μόνο με στερεότυπα ιδεολογικά, λεκτικά, κοινωνικά κλπ. Όμως κάποτε αυτά τα στερεότυπα ξεφεύγουν από τον ανθρώπινο έλεγχο και κυριαρχούν πάνω στο άτομο ή το εγκλωβιζούν μέσα στην απελπισία του. Στον Μρόζεκ, το αναπόφευκτο της καταστροφής αυτής και η αδυναμία των προσώπων απέναντι της έχει μάλλον κοινωνικό και διανοητικό χαρακτήρα παρά μεταφυσικό ή ψυχολογικό.

Στα έργα του Μρόζεκ το «πνευματικό» αντιτίθεται στο «βάναυσο»: *Κάρολος*, *Εμιγκρέδες*, *Καμπούρης*. Η υποκρισία στη βία: *Τάνγκο*, *Ο ράφτης*. Ο πολιτισμός στη βαρβαρότητα: *Βάτσλαβ*, *Το συμβόλαιο*. Ίσως απλοποιώντας θα μπορούσαμε να αναγάγουμε αύτές τις αντιθέσεις –σταθερά διαμορφωμένες και εμπλουτισμένες από τον Μρόζεκ– σε αντιθέσεις της ιδέας και της ζωής απέναντι στο στερεότυπο και το κτηνώδες. Τα πρόσωπα των έργων συνειδητοποιούν σιγά σιγά την κατάστασή τους ή προσπαθούν με αδέξιο τρόπο να την αποφύγουν, δημιουργώντας έτσι μια φάρσα και προκαλώντας το γέλιο και τον οίκτο μάλλον παρά τη συμπάθεια.

Ε! ΠΑΙΔΙΑ, ΜΗ ΜΕ ΖΗΛΕΥΕΤΕ.
ΝΟΗΤΙΚΑ ΕΙΜΑΙ
ΚΑΤΩΤΕΡΟΣ ΣΑΣ.

γεφυρά
πλάβων,
ορεις
Σ
κοτώσει

πηλώνει

αστές θα
δέχει
τι.

ανοί στρα-
τικές ξένοι πο-
λι χθες συνο-
ες σκοτώθη-
μητή πομπή
από βόμβα
ο πλάι του
τανίγια. Εί-
ρη επίθεση
ερικανών α-
ριού, οπότε
α Αμερικα-
νικαν σε ε-
κτερρίφη-
ζα.

Η απώλεια των εννοιών στις φλόγες του μίσους

ΝΙΚ

κή επίθεση,
Φαλούντζα.
ζει με τέσ-
τες, μάλλον
ήθηκαν την
ιαν από το
πως είπε ο

Αμερικανός στρατηγός Μαρκ
Κίρμιτ. Αγνωστοί πυροβόλη-
σαν τα αυτοκίνητα, σκότωσαν
τους τέσσερις και εξαφανί-
στηκαν.

Γύρω από τα αυτοκίνητα
συγκεντρώθηκε πλήθος κό-
σμου. Ο

στα δύο οχήματα αμέσως με-
τά την επίθεση και άρχισε να
πετάει πέτρες στα φλεγόμενα
αυτοκίνητα. Εικόνες που με-
τέδωσε η τηλεόραση έδει-
χναν έναν Ιρακινό να κλο-
τάει και να μαχαίρωνε ένα

σερναν από τα πόδια
θρακωμένο πτώμα
δρόμους. Οι Ιρακινοί
γριωμένοι, κατακρε-
σαν τα πτώματα με φ-
Εκαφαν, μάλιστα, δί-
αυτά. Ζητωκρατήγαζ-

Ο γιατίς και οι εμπροστές ΜΑΞ ΦΡΙΣ

τορεί πλέον να αντέξε
ι οίσκα.

ρίχνει φως εν μέρει στις
τες του Σαουδάραβα δι-
ιούχου Χαλίντ μπιν
ε έδρα την Τζέντα, ο ο-
ιτλακέι σε έναν λεκτικό
Ηνωμένες Πολιτείες, δ-
ιούχοι τον κατηγορούν

και από τον Ουσαμά μπιν Λαντεν.

Ο Γιούνγκερ αντιπαραβάλλει τους
δεσμούς μεταξύ του Μαχφούζ και
Ισλαμιστών φονταμενταλιστών.
Ωστόσο, η νέα διάσταση της έρευνάς
του είναι ότι αναλύει τους δεσμούς ε-
πιχειρήσεων του Τέξας μεταξύ του
κύκλου του προέδρου Μπους και

αλλων πλουσιων Σαουδαραβων.

Θέση του Γιούνγκερ είναι ότι η προ-
θυμία Αμερικανών πολιτικών να απο-
σπάσουν χρήματα από Σαουδάραβες
μπορεί να έχει φέρει έναν σχετικό
συμβιβασμό στην αποφασιστικότητα
του κυρίου Μπους να πατάξει την τρο-
μοκρατία. «Ποτέ στο παρελθόν έναν
Αμερικανός πρόεδρος δεν υπήρξε τό-
σο στενά δεμένος με μια ξένη δύναμη
που υποθάλπει και υποστηρίζει θανά-
σιμους εχθρούς της χώρας μας».

κς Τύπος

ΝΙΤΕΛΑ ΖΕΡΑ: Μπερλουσκόνι: Τον Απρίλιο περικόπιτω τους

Αιγαιοπόλιτη

κι είναι όρικανοί πετων τεσσά ήτων ένας μία γυναίκ

Καταδίκα ο Λευκός

Ο Λευκός σε την επί νέργεια αι εμποδίσου δημοκρατί πλώνει ριζι πρόσωπος Τόνισε ότ σπαματήσο για εγκαθι κής κυβέρνηση

Στην Μαρία αιστυνο τες τραυμ κορηξη παγ νήτου.

Τρεις β τες τραυμ της Βασδέ διο εκρηγ Στη Νατζ φοιτητές δ δρόμους κι κής βίας», ηηη δύο και τη σύ στη διάρκ νής διαδήλ Πανεπιστι τάληψη.

Bia!

Έντομ, ο νομοθεσία που ο δυσφήμησης στη αιστρητέρη τελ καστική μάχη είν νοβόρα και εν δι δαπαγηρή.

Δικηγόροι του στη Βρετανία δήλ τους δεν είχε άλι ρελθόν, παρά να για συκοφαντική κειμένου να υπει του σε αυτήν τη χ Ο Χαλίν μπιν]

Καθισμένη αναπαυτικά στον καναπέ, παρακολουθούσα την τηλεοπτική κοκορομαχία δύο γνωστών πολιτικών... Ο Αλέξανδρος και ο Μάριος μπήκαν φουριόζοι στο σαλόνι... Χάιδεψα τα κεφαλάκια τους και τους πήρα στην αγκαλιά μου. «Η μανούλα σας σας αγαπάει πολύ και τους δύο και προτείνει ειρήνη και αγάπη. Δώστε τα χέρια σαν καλά παιδάκια, αγκαλιαστείτε και πάμε να υποδεχτούμε μαζί τον πατέρα σας». Πέσαμε όλοι στην αγκαλιά του και ανταλλάξαμε φίλια. Όταν βάλαμε τα παιδιά για ύπνο, άσχισε να μου μιλάει για το πως πέρασε την ημέρα του. Για άλλη μια φορά είχε στενοχωριθεί με κάποιους νέους που ήρθαν για την αγγελία μας: Ζητούνταν νέοι και νέες με όρεξη για δουλειά. «Όλοι τους με πτυχία και Masters και όλοι άνεργοι. Δεν φαντάζεσαι πόσο λυπήθηκα. Θα ήθελα να τους προσέλθω όλους», μου είπε.

Από το editorial της Έλενας Κουντουρά (βουλευτής της ΝΔ), εκδότρια του Glam

Oκύριος Μπίντερμαν δεν είναι τίποτε άλλο από μια παραβολή της κας Κουντουρά. Προσπαθούν και οι δύο να φαίνονται άνθρωποι γεμάτοι καλοσύνη, διαλαλούν πως επιθυμούν την ειρήνη και την αγάπη για όλο τον κόσμο ενώ στην πραγματικότητα είναι αυτοί που εκμεταλλεύονται, δολοφονούν και εξαναγκάζουν σε μια απονερδωμένη ζωή.

Ένας αξιοσέβαστος αστός (μπίντερμαν = αστός στα γερμανικά). Δημιαγωγεί στη μπυραρία που συγχνάζει για έναν κόσμο χωρίς ταξιές διαφορές, για έναν κόσμο όπου με λίγη καλή θέληση –και από τους φτωχούς και από τους πλούσιους– θα γίνει ειρηνικός και ευτυχισμένος. Δεν πιστεύει στο μαστίγιο, δεν είναι από τους αστούς της παλιάς φρουράς. Από την άλλη όμως, εξαναγκάζει σε αυτοκτονία τον πιστό του υπάλληλο όταν αυτός του ξητάει μερίδιο για την εφεύρεση ενός τριχοτονωτικού-απάτη, προϊόν της βιομηχανίας του κ. Μπίντερμαν.

Ξέρει πολύ καλά πως η πόλη του έχει γίνει στόχος εμπρηστών οι οποίοι παρουσιάζονται σαν γυρολόγοι που έχουν ανάγκη να φιλοξενηθούν για ένα βρά-

δυ. Ο κος Μπίντερμαν το ξέρει πολύ καλά... Κι όμως όταν ο γυρολόγος εμφανίζεται στην πόρτα του αυτός δέχεται να τον φιλοξενήσει. Θα δεχτεί και τη φίλη του γυρολόγου, θα δεχτεί ακόμη και τα μπιτόνια τους,

με τη βενζίνη στη σοφίτα του. Γιατί είναι ένοχος. Και οι εμπρηστές το ξέρουν καλά. Αλλά ο κ. Μπίντερμαν ελπίζει ότι δεν θα τον κάψουν αν αυτός τους φερθεί φιλικά και τους καλέσει σε γεύμα. Στον «Μυστικό δείπνο» που θα ακολουθήσει θα προδώσει την ίδια του τη συνείδηση.

Από την πρώτη μέχρι την τελευταία στιγμή του έργου ο κ. Μπίντερμαν ενεργεί σαν να μην μπορεί να ξεφύγει από μία δύναμη που τον σπρώχνει να κάνει τα ίδια ακριβώς λάθη. Παρόλο που βλέπει την καταστροφή του με τα ίδια του τα μάτια, ο Μπίντερμαν συνεχίζει να είναι ο ίδιος, δεν μπορεί ν' αλλάξει, οδηγείται από εκείνη τη «βλακεία που την ονομάζουν μοίρα». Ακόμη κι όταν καίγεται δεν μπορεί να πιστέψει πως έκανε λάθος.

Ο κ. Μπίντερμαν παρουσιάζεται ως σκληρός, απάνθρωπος και γελοίος. Οι δύο εμπρηστές μπορεί να κατάγονται από την εργατική τάξη και να είναι θύματα της κοινωνικής αδικίας αλλά παρουσιάζονται καταστροφικοί απλά μόνο και μόνο για την καταστροφή. Δεν υπάρχει κανένα θετικό κίνητρο για τις πράξεις τους. Ο τρίτος εμπρηστής είναι ένας διανοούμενος όπου λίγο πριν το τέλος διαχωρίζει τη θέση του από τους άλλους δύο. Είναι προδότης και δειλός. Ο συγγραφέας δεν παίρνει το μέρος κανενός ήρωα και το τέλος του έργου δεν δίνει μία κατεύθυνση για μία και μόνο ερμηνεία.

Άλλοι το είδαν ως μία παραβολή για την κατάληψη της εξουσίας από τον Χίτλερ και το ρόλο των διανοούμενων στην επικράτηση του ναζισμού, άλλοι για το ψυχρό πραξικόπημα των κομμουνιστών στην Τσεχοσλαβακία, άλλοι το είδαν ως μία κριτική των μεγάλων δυνάμεων για τα πυρηνικά όπλα (οι σοφίτες τους γεμάτες με πυρηνικά), άλλοι ως τη λύτρωση που μπορεί να προκύψει από την καταστροφή ενός σάπιου πολιτισμού.

Ο συγγραφέας Μαξ Φρις δεν θέλει να δώσει έτοιμες λύσεις. Μπορεί να κατηγορηθεί για σχετικό όμως αυτό που τον ενδιαφέρει είναι να βάλει ερωτήματα τα οποία θα ανησυχήσουν το κοινό και θα απαντηθούν από τον καθένα προσωπικά.

Μαξ Φρις και παράπογο

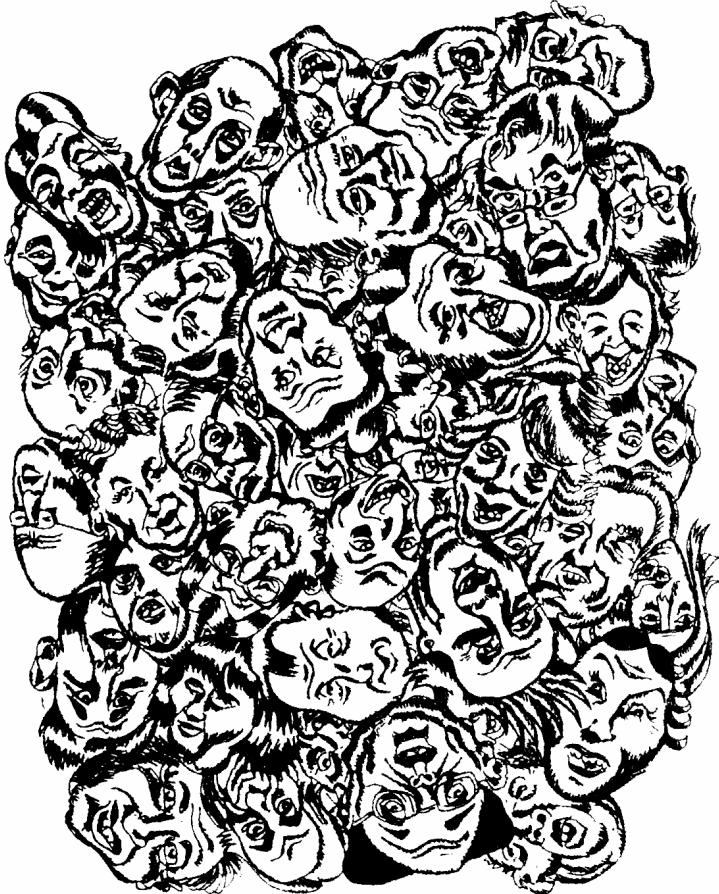
Ο Μαξ Φρις (1911) είναι γερμανόφωνος Ελβετός θεατρικός συγγραφέας και μυθιστοριογράφος και στα έργα του προσεγγίζει θέματα που αφορούν στη βία, τον πόλεμο, τη μισαλλοδοξία, την ταυτότητα του ατόμου, τα γηρατειά. Εκθέτει σύγχρονα προβλήματα ακολουθώντας τη γραμμή της «χωρίς ψευδαισθήσεις» τραγικωμαδίας. Η τεχνοτροπία του αποτελεί το συνδετικό κρίκο ανάμεσα στο καλλιτεχνικό φεύγοντα του εξπρεσσιονισμού και σε αυτό τον παραλογισμού. *Ο Μπίντερμαν και οι εμπρηστές πρωτοπαίχτηκε στη Ζυρίχη το 1958 και είναι το μοναδικό ταξίδι του συγγραφέα στο θέατρον του παραλόγου.*

Αποτελεί ένα είδος θεάτρου όπου τα στοιχεία του υπερβολικού, του γκροτέσκο, του ονείρου, της απαισιοδοξίας, του άγχους, της απόγνωσης καθορίζουν τη συμπεριφορά των ατόμων μιας κοινωνίας εγκλωβισμένης στο αδιέξοδο και στην παγίδα της σύμπτωσης. Αποκηρύσσει κάθε συζήτηση περί του παραλόγου της ανθρώπινης ύπαρξης καθώς το παρουσιάζει εν τω γίγνεσθαι – με μια γλώσσα από συγκεκριμένες εικόνες δηλαδή, γι' αυτό και το έντονο αντιφιλολογικό στοιχείο.

Μπιντερμανίτιδα

Τις τελευταίες δεκαετίες γίνεται ολοένα και μεγαλύτερη η αίσθηση του αδιεξόδου, δυναμώνει η αίσθηση ότι δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτα για να αλλάξουμε τη θρήνο των πραγμάτων, ότι η ιστορία μπορεί να κινείται αυτόματα χωρίς εμάς, ότι δεν έχει κανένα νόημα να πράξουμε αντίθετα από την τάξη των πραγμάτων που επιβάλλεται. Η ιστορία έχει απαξιωθεί: καμιά εμπειρία, κανένα δίδαγμα, κανένα συμπέρασμα. Η πόλη ολόκληρη μπορεί να καίγεται αλλά το δικό μας σπίτι «δόξα τω Θεώ» είναι ακόμη σώο. Η «μοίρα» φαίνεται να παίρνει φεβάνς.

Οι ταξικές διαφορές φαίνεται σαν να μην υπάρχουν. Όλοι το ίδιο, φτωχοί και πλούσιοι, καλή θέληση, ιδεαλισμός, συναίνεση. Κι ο κόσμος βυθίζεται –αντίθετα από ότι μας λένε οι διαφημίσεις– στην καταστροφή και το θάνατο. Η αυταπάτη ότι μπορεί «εμείς» να γλυτώσουμε αν φερθούμε με καλοσύνη και δεν πάρουμε μέρος στον ταξικό πόλεμο μας θανατώνει πιο αργά και πιο οδυνηρά. Η αυταπάτη της θεωρίας της εξέλιξης μας επιτρέπει να κοιμόμαστε.

Η βλακεία φαίνεται να θριαμβεύει. Η ιδεολογία της αστικής τάξης μοιάζει να είναι νικήτρια. Όπως οι αστοί του Ιονέσκο, οι οποίοι παρασυρμένοι από τις κομφορμιστικές τους συνήθειες δεν μπορούν να σκεφτούν σωστά ή όπως στην ταινία «Εξολοθρευτής Άγγελος» του Μπουνιούέλ εγκλωβίζονται σε ένα σπίτι στο οποίο μπήκαν και δεν μπορούν να βγουν, έτσι και η βλακεία των ιδεών των «Μπίντεομαν» οδηγεί τον κόσμο σήμερα στην καταστροφή αφού το μόνο που τους ενδιαφέρει είναι η μεγιστοποίηση των κερδών τους και η κυριαρχία τους, άσχετα αν και ο δικός τους θάνατος βρίσκεται μπροστά στα μάτια τους.

Όμως φοβούνται. Είναι ένοχοι. Πρέπει να προστατευθούν απέναντι στους απελπισμένους εργάτες. Γι' αυτό δημιουργούν τα δόγματα της ασφάλειας και της αντιτρομοκρατίας επιβάλλοντάς τα με τη βία. Ελπίζοντας πως θα γλιτώσουν. Ο κ. Μπίντεομαν πιστεύει στην πυρο-

σβεστική υπηρεσία και η κυρίαρχη τάξη στην αστυνόμευση και στον πόλεμο κατά της τρομοκρατίας. Ο κ. Μπίντερμαν δηλώνει αιθώος, οι Αμερικανοί αναρωτιούνται γιατί επικρατεί αυτό το ακλήμα του αντιαμερικανισμού σε όλο τον κόσμο αφού προσπαθούν για τη δημοκρατία ενώ οι Έλληνες αγανακτούν γιατί οι μετανάστες τους μισούν τόσο αφού αυτοί είναι τόσο καλά αφεντικά. Η κ. Κουντουρά όση φιλανθρωπία κι αν δείξει, δεν μπορεί να της φύγει η ιδέα ότι μπορεί να την κάψουν ξωντανή και αυτή και τα παιδιά της και τον άντρα της. Γιατί είναι ένοχη.

Εμείς δεν μπορούμε να είμαστε ήσυχοι γιατί η ξωή μας περνάει μέσα από τα χέρια της και Κουντουρά και κάθε Κουντουρά. Όσο θα γίνεται αυτό η ξωή μας θα χάνεται κάτω από τον εκβιασμό της εργασίας-ανεργίας, της μιζέριας, του (μη) ελεύθερου χρόνου, της παραγωγής, της κατανάλωσης, του ατομικισμού, της μοναξιάς. Όσο δεν παίρνουμε υπόψη την ιστορία και την εμπειρία, όσο δεν αλλάξουμε από τα λάθη μας, όσο δεν προσπαθούμε να δημιουργήσουμε το αύριο τώρα, τόσο η απογοήτευση και το αδιέξοδο θα βρίσκονται μπροστά μας.

Θεατρική ομάδα **BUFFONATA**

Η θεατρική ομάδα **BUFFONATA*** λειτουργεί τα τελευταία χρόνια στο κατηλλειμένο κέριο Αχαρνών και Χέσυδεν (Villa Amalias). Δραστηριοποιείται στο συγκεκριμένο χώρο συνειδητά καθώς υποστηρίζει το εγχείρημα των καταλύψεων και των ελευθεριακών χώρων.

Με το θέατρο ως εργαλείο και μέσο προσπαθούμε να γνωρίσουμε καλύτερα την πραγματικότητα που βρίσκεται γύρω μας αλλά και μέσα μας. Κι αυτό μπορεί να γίνει μέσα από τα δυναμικό καθρέφτη που μας προσφέρουν οι άλλοι με το βλέμμα τους. Ακόμη να ανακαλύψουμε και να εξωτερικεύσουμε τις διαφορετικές προσωπικότητες από μέσα μας.

Χωρίς εμπορευματικές λογικές και την αναγνώριση ειδικών και αυθεντιών σ' αυτό που κάνουμε η δουλειά μας είναι αντιεραρχική και ο προβληματισμός για το ύφος και τη δυναμική ενός έργου θα βγει μέσα από συλλογικές διαδικασίες. Πράγμα που σημαίνει ότι παρατηρούμε και υποδύομενος ένα ρόλο, πρέπει να βάλουν το «εγώ» του σε δεύτερη μοίρα. Διαδικασία που πολλές φορές έχει μεγαλύτερη αξία και από το ίδιο το έργο.

Για μας, θέατρο μπορούν να κάνουν όλοι και δεν χρειάζεται κάποιος να διλωσει πθοποιας για να συμμετεχει. Πάνω απ' όλα μετράει η διάθεση για επικοινωνία, δημιουργία και σληλιστήραση. Άλλωστε το θέατρο είναι χειροθεατό και επιπράκτο. Ότι μαθαίνεις, το μαθαίνεις πραττοντας

* Η **BUFFONATA** ήταν μια γιορτή των Μεσσίων, διάσκειας 8 ή 10 ημερών, που γινόταν τον Δεκέμβριο και συνέκινε την παράδοση από το καρναβάλι των Ρωμαίων. Σ' αυτή τη γιορτή, το θέατρο ήταν η ομλέθσα διαπολιτισμένη αφημερίδα του λαού. Όλοι συμμετείχαν και μασκαρέμονταν ευτενείς, επιπορητικούς, παπακούπερες, τακογλυφοί, τραπεζίτες και συγκεντρώνονταν στην πλατεία έπου οργανώνοντας την παρέλαση, ποιητικά αρκετά βίαιας εναντίον των αριστοκρατών, των πλουσίων και των ποσητάδων της εποχής.

σε αρμονική σχέση με τους άλλους ανθρώπους. Βιώνοντας στην εποχή μας την αποθέωση του ατομικισμού και των εξειδικεύσεων, ενέργειες συλλογικής δημιουργικότητας σαν το θέατρο «των όλων» ανάγονται και λειτουργούν ως αντίδοτο. Σε μια πλέον μονότονη και ανιερή πραγματικότητα και ένα διαρκή περιορισμό της ελευθερίας η θεατρική συμμετοχική πράξη ζωντανεύει την ανάγκη για ελεύθερη έκφραση και επικοινωνία. Δεν ενστερνιζόμαστε μια συγκρεκριμένη τεχνική υποκριτικής ούτε αποδεχόμαστε ένα είδος θεάτρου.

Το σημαντικό για μας βρίσκεται στην ουσία και τη δύναμη ενός κειμένου απ' όπου κι αν προέρχεται αυτό, στην κριτική και πολιτική ματιά για τον κόσμο που μας περικλείει. Πρόθεσή μας να υπερτείσουμε το βάθος του κειμένου όχι με μια τεχνική αρτιότητα αλλά με καλλιτεχνική ειλικρίνεια. Ανεξάρτητα από τα αισθητικά αποτελέσματα και την επιθυμητή επιτυχία μιας παράστασης θέατρο δεν είναι απλώς και μόνο οι παραστάσεις, δεν είναι μόνο η καλλιτεχνική μορφή αλλά ένας τρόπος ύπαρξης δράσης-αντίδρασης.

